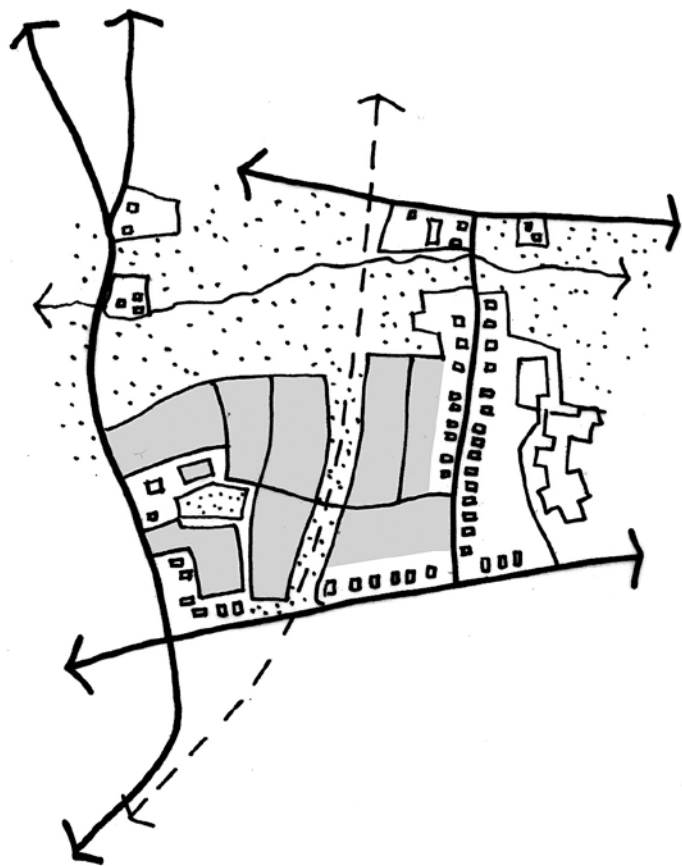
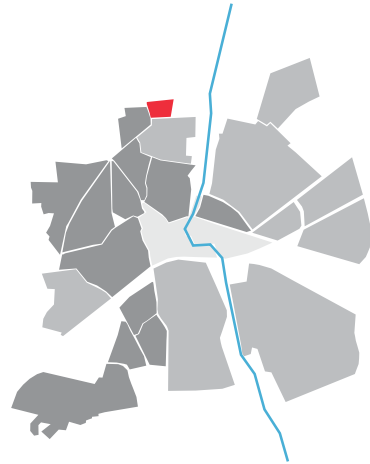

Hommelbrink

> De ruimtelijke opbouw van Hommelbrink: een heldere stadsrand waar het landschap via het oude spoor de stad inloopt.

De naam 'Hommelbrink' verwijst naar een stuk grasland en een boerderijnaam uit de negentiende eeuw. Het landje en de boerderij lagen aan de Kostverloren, ten noord-oosten van de Anklaarseweg. De toevoeging 'brink' in de naam suggereert dat het ging om wat hoger gelegen grasland.

> Cultuurhistorie als inspiratiebron voor nieuwbouw

Tot in de jaren vijftig was de oude oost-westlijn Koningsstraat-Anklaarseweg een harde grens tussen de groeiende stad en het buitengebied. In de jaren tachtig en negentig is noordelijk hiervan nog een kleine woonwijk gebouwd, Hommelbrink. Het wijkje heeft daardoor niet alleen een andere geschiedenis, maar ook een andere opzet en architectuur dan de aangrenzende wijk Kerschoten. Het gebiedje wordt in twee delen gedeeld door het tracé van de voormalige spoorlijn naar Zwolle, dat tegenwoordig nog herkenbaar is als kaarsrecht fietspad in een brede groenstrook.

Voordat de woningen werden gebouwd, stond in Hommelbrink al een kazerne. De plek van de kazerne was niet toevallig dichtbij het Koninklijk Paleis gekozen. In 1911 werd de bewaking van het paleis toevertrouwd aan de Koninklijke Marechaussee. Voor hun huisvesting werd deze kazerne gebouwd. Ze werd vernoemd naar luitenant-kolonel G.A. van Haeften, die in 1909 was benoemd tot eerste inspecteur der Koninklijke Marechaussee.

Bij de bouw van de kazerne werden er vondsten gedaan uit de ijzertijd en middeleeuwen. Toen het kazernecomplex verbouwd werd tot woongebied, werden opnieuw sporen gevonden. Nu van een complete elfde-eeuwse boerderij. Archeologen stelden bovendien vast dat het terrein ook in de zestiende en zeventiende eeuw bewoond moet zijn geweest.

Van de kazerne resten nu nog het hoofdgebouw, het patronenhuisje en zes blokjes met dienstwoningen die voor de officieren waren bedoeld. Deze woningen vormen de noordzijde van het Van Haeftenpark en de rand van de stad.

> De Van Haeftenkazerne in het begin van de twintigste eeuw.

> Oud en nieuw vormen één geheel

Beeldbepalende ingrediënten:

- ★ Drie smaken in een kleine wijk
- ★ Van Haeftenpark: buurtje in een buurt
- ★ Vanuit de wijk direct zicht op het landschap

Drie smaken in een kleine wijk

Net als veel wijken uit de jaren tachtig en negentig bestaat ook Hommelbrink uit een aantal deelgebiedjes met elk een eigen sfeer. Omdat elke buurt in één keer is bedacht en gerealiseerd, zijn de verschillen helder neergezet. Alle woningen in één straat zijn bijvoorbeeld in dezelfde grijswitte tint gebouwd of in de voortuinen van een beukenhaag voorzien.

Die opzet is zo stevig, dat kleine veranderingen – zoals een andere kleur kozijnen of al dan niet een dakkapel – het straatbeeld niet direct negatief zullen beïnvloeden. Het zijn de grote elementen – zoals de kleur van het metselwerk, het soort dakpannen en de kleur van houten opbouwen – die hetzelfde moeten blijven om het karakter van elk wijkje te behouden.

Voor de straten van de Jagershuizen en Ter Maaden aan weerszijden van het oude spoorlijntje is het vooral belangrijk de woningen witgrijs te houden en de gevel niet antracietgrijs of spierwit te schilderen. Het groen van de voortuinen is ook een beeldbepalend element. De groene randjes doorbreken het grijs van de huizen en de straat. Vooral het groen op de erfgrans tussen woningen, haaks op de straat, is cruciaal. Het zijn als het ware kleine coulissen, waardoor de bestrating van bijvoorbeeld de inritten nauwelijks zichtbaar zijn.

Van Haeftenpark: buurtje in een buurt

De herontwikkeling van de Van Haeftenkazerne in de jaren negentig is een mooi voorbeeld van hoe oudbouw en nieuwbouw samen een verrassend nieuw geheel kunnen opleveren. Er is een aantal verschillende soorten woningen gebouwd die samen met de verbouwde kazerne toch één geheel vormen. Dat komt vooral door alle bestrating in dezelfde kleur gebakken klinkers uit te voeren. Het geheel heeft ook een meer historisch karakter gekregen, dat afsteekt bij de grijstinten van de andere staten van Hommel-

Tip!

- ★ Zorg dat de woningen op elkaar blijven lijken qua kleurstelling en materiaalkeuzes.
- ★ Wees zuinig op het groen in voortuinen, vooral in de straten waar gevels en de wegbedekking allebei grijs zijn.
- ★ Behoud de heldere profielindelingen in de openbare ruimte en de sobere materiaalkeuze van gebakken paarse klinkers (Van Haeftenpark) of grijze betonklinkers.

> De Jagershuizen: een typisch planmatig opgezette straat met jarentachtighuizen in witte baksteen.

> Van Haeftenpark: herontwikkeling van het oude kazernecomplex tot een 'buurtje in een buurt'.

> Ter Maaden: een zeer breed woonerf in grijswitte tinten.

> Het hoofdgebouw van de Van Haftenkazerne uit 1911 vormt het visitekaartje van het Van Haftenpark.

brink. De woningen staan als soldaten strak in het gelid, rondom een groen binnengebied dat het hart van het Van Haftenpark vormt.

Omdat het buurtje nog jong is, zijn er nog weinig veranderingen doorgevoerd en heerst er nog een sterke eenheid. Voor de toekomst is het belangrijk die eenheid vast te houden. Dus niet één woning in een andere kleur schilderen of een paar hagen vervangen door muurtjes. Het is een basisrecept, maar voor een zorgvuldig ontworpen gebiedje zoals Hommelbrink extra belangrijk om aan vast te houden.

> Een buurtje in een buurt: de poort vanaf de Zwolseweg maakt duidelijk dat je een complex betreedt dat anders is dan de buitenwereld.

> De verschillende architectuur is aaneen gesmeed door een vloer van gebakken klinkers.

Vanuit de stad het landschap inkijken: adel verplicht

Op maar weinig plekken kun je vanuit de stad vrij het buitengebied inkijken. Aan de westkant grenzen de woongebieden direct aan het bos en aan de andere kanten ontnemen geluidschermen, grondwallen of bedrijfsterreinen het zicht op het open buitengebied. Hommelbrink is een zeldzame uitzondering. Hier is de wijk zo opgezet om het buitengebied te kunnen ervaren. Vanuit de straten kijk je de weilanden in. Het spoorlijntje en de brede groenstroken eromheen brengen het buitengebied verder naar binnen.

Dat zicht naar buiten heeft ook een keerzijde. Je kijkt daarmee ook vanuit het landschap de stad in. De rand van de wijk is hier tegelijkertijd de voorkant van de stad. Hier wil buitenstad Apeldoorn zich op haar mooist tonen. Hier geldt het principe 'adel verplicht'. Geniet van het uitzicht, maar voorkom dat anderen vanuit het buitengebied aankijken tegen hoge schuttingen, lelijk geplaatste zonnepanelen of blinde gevels.

Tip!

- ★ Behoud het zicht op het open landschap ten noorden van de wijk.
- ★ Zorg ervoor dat ook het zicht op de wijkrand van buitenaf groen en uitnodigend is (geen schuttingen).

> Een zeldzaamheid binnen de stad: vrij uitzicht op het open buitengebied.

> Deze rand is niet de achterkant maar de voorkant van de stad en daarmee het visitekaartje. Zorg ervoor dat Apeldoorn zich juist hier op zijn mooist toont.